Kardiochirurg Pirk: Při chřipce jsem byl na umření, covid-19 mému tělu tak zabrat nedal

- CZ24 News | 20. dubna 2020

ČESKO: Bylo mu zle, měl horečku, střevní potíže, nejedl a neustále spal. Přesto si dál stojí za tím, že že koronavirus je určitým typem chřipky. „I když jsem byl za to kritizován, svůj postoj neměním. Když totiž srovnám chřipku, kterou jsem měl před třemi lety, kdy mně bylo na umření, s koronavirem, tak u něj byl průběh lehčí. Je třeba si uvědomit, že jen u nás na chřipku vloni zemřelo 1500 pacientů," tvrdí v exkluzivním rozhovoru profesor Jan Pirk.

Ocitl se v roli kacíře, jehož odborná i laická veřejnost chtěla pomalu upálit. Přednosta kardiocentra Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) Jan Pirk si při vypuknutí koronavirové pandemie zavařil prohlášením, že onemocněním Covid-19 by se měla promořit velká část populace. „Udělal jsem chybu, že jsem nepoužil výraz aktivní imunizace, což by takový humbuk nevyvolalo. Trvám na tom, že by to bylo vhodné, buď nás ochrání vynalezená vakcína anebo bude muset nastoupit zmíněná imunizace. Výrok ohledně promořování jsem užil moc brzy, protože se podívejte, jak ho začínají s přibývajícím postupem času používat i největší kapacity z oboru epidemiologie," říká profesor Pirk, který je rád, že Covidem-19 po lékařském kongresu u Svatého Antona i následném lyžování v Itálii onemocněl.

Také se nebojí, že by se mu nemoc vrátila, jak se objevilo u pacientů v Jižní Koreji. „Víte, papír snese všechno. Nemám vědecky potvrzené, že ti lidé, co mají údajně zase Covid-19, měli předtím negativní test. Na vše je nutné nahlížet s chladnou hlavou." Rovněž milovník velorexů vyvrací představu, že koronavirus ohrožuje jen staré lidi. „Svědčí o tom i úterní úmrtí čtyřicetiletého pacienta. Na druhou stranu se zase nedávno z onemocnění vyléčila i 95 letá seniorka, a tak se i starší lidé s nemocí umí vypořádat. Osobně považuji za nejvíce ohroženou skupinu obézní lidi, kuřáky, diabetiky, pacienty se sníženou imunitou a lidé s plicním onemocněním, včetně astmatiků," zvedá lékař varovně prst.

Karanténu trávil profesor Jan Pirk s rodinou od poloviny března do začátku dubna na chatě v Kostelci nad Černými lesy. „Velký nákup mně dvakrát do týdne nosila moje kamarádka, s níž trénuji na horských kolech, každé ráno nám moje sestra, která žije dvě stě metrů od našeho stavení, dávala na plot pečivo i chleba. Se všemi jsem se ale finančně vyrovnal," směje se vyhlášený sportovec a optimista. Kardiochirurg se v rozhovoru rovněž pozastavil nad nelogickým rozvolňováním podmínek ohledně otevírání obchodů ze strany vlády. „Nerozumím tomu, proč malé obchůdky jsou zavřeny, ale hobbymarkety, kde se shlukuje velké množství lidí a hrozí tak nákaza, nikoli," krčí rameny Jan Pirk.

Pane profesore, kdy jste pojal podezření, že jste se nakazil onemocněním Covid-19?

Jakmile jsem při cestě z lékařského kongresu v Itálii, kde jsem byl s celou rodinou, aby si také zalyžovala, po vjetí do Rakouska zjistil, že vykazuji symptomy. Silně jsem kašlal, ale tehdy jsem horečku ještě neměl, tou trpěl můj syn, který navíc stejně jako manželka okamžitě ztratil čich, zatímco já chuť k jídlu.

Hlásil jste příznaky na hranicích, když jste přijížděl do České republiky?

Samozřejmě, ale tam nám jen změřili teplotu a nikdo nám tehdy neřekl, že máme jít do karantény, to mě dost zarazilo. Kdybych nebyl loajální občan a lékař, klidně bych mohl jít do práce, protože mě nikdo nepoučil, jak se mám chovat, což ale jako doktor bezpečně vím. Proto jsem celou rodinu i s vnoučaty odvezl do karantény na chatu do Kostelce nad Černými lesy.

V KARANTÉNĚ SE PROJEVILA NESKUTEČNÁ MALÁTNOST

Jak v izolaci pokračoval průběh vašeho onemocnění?

Začal jsem být neskutečně malátný, a to trvalo deset dní. Jsem poměrně aktivní člověk i sportovec, ale únava mě úplně paralyzovala. Chodil jsem spát už v deset večer a probudil jsem se až v sedm ráno, takto dlouho a bez přestávky normálně nespím. Také po obědě jsem si chodil lehnout, což je u mě úplný nezvyk, a spal jsem jako zabitý celou hodinu. Jeden den jsem měl horečku 38,2 stupňů Celsia, ale ta rychle odezněla, spíše jsem měl střevní potíže. Neměl jsem vůbec chuť k jídlu, a tak jsem zhubl dvě kila a po vyléčení jsem měl i ukázkový cholesterol.

Když poměříte vývoj choroby u Covid-19, který vás postihl, s těžkou chřipkou, jíž jste onemocněl před třemi lety, tak jaké je vaše odborné porovnání obou chorob?

Mohu naprosto klidně říci, že chřipka mému tělu dala mnohem více zabrat. Tehdy jsem měl čtyřicítky horečky, byl jsem na umření a rodina, konrétně moje sestra, jež je lékařkou, uvažovala, že mě převezou do nemocnice k hospitalizaci. Dokonce jsem tehdy neměl ani pomyšlení běžet tradiční Velkou kunratickou, a tak si dovedete představit, jak mně bylo zle. Covid-19 mě tolik nevyčerpal, nazval bych ho virózou, na kterou platí postel a horký čaj. Také musím zmínit průběh nemoci u mé manželky, loni měla těžký zápal plic a tehdy jsem se o ni neskutečně bál. Nyní sama říkala, že pneumonie se s koronavirem nedá vůbec srovnávat. Netrpěla tolik.

Vy onemocnění Covid-19 nedramatizujete, ale v pondělí Světová zdravotnická organizace WHO vydala zprávu, že nynější koronavirus je desetkrát smrtelnější než mexická chřipka v roce 2009. Neděsí vás tato bilance?

Vůbec ne, protože toto je typická statistika a statistika představuje přesný součet nepřesných údajů. Podívejte se, Dánové nedávno zveřejnili studii, že Covidem-19 může být nakaženo až o 80 procent více pacientů, než se udává, a na úmrtnosti se to neprojevuje. Někdo ani neví, že touto infekcí vůbec onemocněl, třeba děti si normálně hrají, nic je netrápí a přitom nemoc mají. Také se říká, že pro onemocnění je typické mít delší dobu pravidelně horečku přes 38 stupňů Celsia, ale vraťme se ke mně, já ji měl pouhý den. Proto mě podobné statistiky i výzkumy nechávají v klidu.

Na počátku pandemie jste nemoc označil za jiný druh chřipky, kterou by se měl nakazit každý. Není ironií osudu, že vy taková kapacita jste se Covidem-19 nakazil?

S určitým nadhledem mohu říci, že skutečně piji vodu a nekáži víno (smích). A mohu říci, že nelituji, čím jsem si prošel. Možná byl průběh u mě lehčí tím, že jsem se po té zmíněné těžké chřipce nechal pravidelně očkovat.

ZA VÝROK O PROMOŘENÍ DOSTÁVAL VULGÁRNÍ E-MAILY

Bouři nevole jste rovněž způsobil větou, že by se onemocněním Covid-19 měla promořit velká část populace. Nelitujete svého výroku?

Ne, ale měl jsem ho říci jinou formou a rovněž nikoli tak brzy. Musím říci, že krátce poté, co jsem se o promořování zmínil, jsem byl považován za kacíře, který si nic jiného než smrt nezaslouží. Dost jsem si tím zkusil, chodily mně vulgární anonymní e-maily. Udělal jsem chybu, že jsem nepoužil výraz aktivní imunizace, což by takový humbuk nevyvolalo. Trvám na tom, že by to bylo vhodné, buď nás ochrání vynalezená vakcína anebo bude muset nastoupit zmíněná imunizace. Výrok ohledně promořování jsem užil skutečně moc brzy, protože se podívejte, jak ho začínají s přibývajícím postupem času používat i největší kapacity z oboru epidemiologie.

Ještě se chci vrátit k vaší poznámce, že jste rád za onemocnění Covid-19. Zkrátka, že jste si jím prošel. Nestraší vás ale zjištění, že v Jižní Koreji se objevili pacienti, kteří po vyléčení znovu infekcí onemocněli, nebojíte se, že by to mohlo potkat i vás osobně?

Víte, papír snese všechno. Nemám vědecky potvrzené, že ti lidé, co mají údajně zase Covid-19, měli předtím negativní test. Na vše je nutné nahlížet s chladnou hlavou.

Odborníci varují, že nejrizikovější skupinou ohledně nového typu koronaviru jsou staří lidé. Existují ještě další lidé, kterým hrozí u této choroby vysoké nebezpečí?

Jsem přesvědčený, že Covid -19 není jen o vysokém věku, svědčí o tom i úterní úmrtí čtyřicetiletého pacienta. Na druhou stranu se nedávno z onemocnění vyléčila i 95 letá seniorka, a tak se i starší lidé s nemocí umí vypořádat. Osobně považuji za nejvíce ohroženou skupinu obézní lidi, kuřáky, diabetiky, pacienty se sníženou imunitou a lidé s plicním onemocněním, včetně atmatiků.

Čím si vysvětlujete, že pandemie naopak děti téměř nezasáhla?

Pokud máte dítě, tak asi víte, že když začne chodit do školky, tak první dva měsíce téměř promarodí. V tamním prostředí se totiž vyskytují podobné viry jako ten současný. Projdou si různými nemocemi a nyní jsou takřka imunní. To mohu potvrdit i z vlastní zkušenosti, když byla vnoučata s námi v karanténě. Neměla žádné obtíže.

PEČIVO MĚL OD SESTRY KAŽDÉ RÁNO PŘIPRAVENÉ NA PLOTĚ

Kde jste byl s rodinou v izolaci a kdo vám nosil jídlo, nákupy?

Z Itálie jsme rovnou zamířili na chatu, kterou máme v Kostelci nad Černými lesy. Moje sestra, která bydlí od našeho stavení asi dvě stě metrů, nám každé ráno dávala na plot pečivo či chleba a já ji tam vždy nechával peníze. Velké nákupy zajišťovala moje známá, s níž trénuji na horských kolech. Pracuje jako pokladní v Lidlu, a tak dvakrát týdně natahala zásoby a já jsem ji vše zaplatil přes internetové bankovnictví. Hlady jsme ale netrpěli ani v úvodu karantény. Přivezli jsme si totiž dost potravin. Když jsme se vraceli z Itálie, tak jsme si v Rakousku pod Alpami nakoupili obrovské kvantum jídla. Když se mně vrátila chuť k jídlu, musím říci, že se mnou lomcoval vztek.

Co se stalo, potraviny z Rakouska vám nechutnaly?

Naopak, zjistil jsem, jakou kvalitu konzumujeme v Čechách a jakou na Západě. Když už jsem měl chuť jíst, opekli jsme si kuřata a chutnala úplně jinak, i šťávy z nich bylo mnohem více než u nás. Jako lékaře mě mrzí dvojnásob, že zde nemáme tak kvalitní potraviny jako venku.

Vraťme se ještě k vaší nemoci. Předpokládám, že když i druhý váš kontrolní výtěr byl negativní, okamžitě jste jako aktivní sportovec sedl na horské kolo anebo vyběhl do lesů…

Poslední čtyři dny jsem se už otravoval, protože špatně mně bylo deset dní a izolace trvala čtrnáct dní. Máte pravdu, na horské kolo jsem vyjel okamžitě, tedy 1. dubna, kdy byl druhý výtěr negativní. Ale běh jsem teď úplně vypustil.

Souvisí to s koronavirem, že vám ho lékaři po uzdravení pro jistotu zakázali?

To vůbec ne, ale na podzim jsem si namohl achilovku, a i když jsem nohu šetřil, tak jsem ji namáhal a bolest přešla do kolena. Proto jsem musel za profesorem Pavlem Kolářem, špičkou mezi fyzioterapeuty, a ten mně běh zakázal. S koronavirem to tedy nesouvisí. Cítím se nyní po uzdravení dobře a mám chuť do práce i do operací.

Právě na ty se chci zeptat. Neměl jste jako operatér strach, že díky karanténě ztratíte cit v rukou a nepůjde vám provádět zákroky s takovou lehkostí jako dříve?

Musím přiznat, že určité obavy jsem skutečně měl. Protože ještě před karanténou jsem čtrnáct dní nebyl na sále, a tak jsem dohromady měsíc neoperoval. Ale pochybnosti brzy pominuly, a to hned poté, co jsem se 2. dubna do práce vrátil. Koneckonců už jsem jednomu pánovi provedl transplantaci srdce.

NIKOTIN JE K DOSTÁNÍ POŘÁD, VITAMÍNOVÉ NÁPOJE NIKOLI

Jak se jako lékař díváte na nynější rozvolňování podmínek ze strany vlády ohledně rozhodnutí, které obchody půjdou do provozu a jaké ne? Například nerozumím, proč hobbymarkety, kde se shlukuje velké množství lidí, se otevřely, ale knihkupectví či kadeřnictví nikoli?

Dávám vám plně za pravdu. Také nerozumím tomu, proč malé obchůdky jsou zavřeny, ale hobbymarkety, kde se shlukuje velké množství lidí a hrozí tak nákaza, nikoli. To je proti logice. Uvedu jeden zážitek, nedávno jsem potřeboval koupit žárovku a hnojivo. Zajel jsem tedy do OBI ve Štěrboholech, ale do oddělení žárovek mě nepustili, protože ty byly určeny jen pro lidi s živnostenským listem, ale pro zahradní věci se mohlo. Největším vtipem na tom bylo, že žárovky v levé části byly odděleny plotem od věcí pro zahradu v pravé části, ale vše se to odehrávalo pod jednou střechou i jednou klimatizací, takže to z epidemiologického hlediska žádný smysl nedávalo. A ještě bych se zastavil u hobbymatketů, to jsou řetězce, které by určitě nezbankrotovaly, kdyby byly déle zavřeny, zatímco drobným živnostníkům, kteří stále otevřít nemohou, hrozí bankrot. Lidé si tady 30 let budují svoji firmičku, obchůdek a teď o ně přijdou. Systému rozvolňování opravdu nerozumím a mám ještě jeden příklad.

Můžete ho, prosím, uvést?

Zarazilo mě, že obchody s tabákem a dalším kuřivem zůstaly během pandemie neustále otevřeny, zatímco například výrobny vitamínových nápojů nikoli. Lidé při epidemii určitě potřebují více vitamíny než škodlivý nikotin. Vymačkaný pomeranč do sklenice je opravdu pro zdraví cennější než cigareta. A jsem přesvědčen, že by takoví lidé, co konzumují vitamíny, dodržovali pečlivě hygienická pravidla, to znamená, že do obchodu by chodili pro nápoj po jednom a po zaplacení by rychle zmizeli.

Lidi současná situce hlavně kvůli ekonomicky nejasné budoucnosti dost stresuje a tím trpí srdce. Neobáváte se, že jako kardiochurg budete mít více práce než obvykle?

Začnu s odpovědí trochu jinak. Lidé jsou díky koronaviru tak vyjukaní, že doma dostanou infarkt, ale bojí se nechat se odvézt do nemocnice, aby se tam nenakazili, a tím ze srdečního hlediska neuvěřitelně riskují. Nemůžeme se nyní tvářit, že je jen Covid-19 a ostatní nemoci neexistují, nebo po dobu pandemie zcela vymizely. Samozřejmě, že stres ohledně budoucnosti srdci ani dalšímu organismu v těle neprospívá. Osobně mně dělá starost, jak vše zvládneme odoperovat, až nastane takzvaná doba postkoronavirová. Nyní se sice operuje, ale to se týká především závažnějších případů. Ale co si budeme povídat, každý pacient, který musí k nám na IKEM na sál, je ohrožen na životě a jeho zákrok se donekonečna odkládat nedá.